

**РОЛЬ ПЛАТФОРМИ MOODLE В ОРГАНІЗАЦІІ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІДЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
З ПРЕДМЕТІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ**

Борис Чижишин, Олексій Маркович, Лариса Коробко,
Назарій Чижишин, Людмила Апончук

**Комунальний заклад вищої освіти «Рівненська медична академія»
Рівненської обласної ради, Комунальне підприємство «Рівненська обласна
клінічна лікарня» Рівненської обласної ради
м. Рівне, Україна**

Вступ. У навчальному процесі під час дистанційного навчання у медичних закладах фахової вищої освіти здійснюються такі форми навчання, як лекції, семінари, практичні заняття, навчальні заняття, лабораторні заняття, консультації по курсу, контрольні перевірки засвоєних знань та навичок. Але основним у дистанційному навчання все ж таки є самостійна робота студента-медика [1, с.362].

Сучасним завданням професійної педагогіки найбільш відповідає така класифікація типів і видів самостійної роботи студентів:

- самостійна роботи за зразком — включаючи вирішення типових задач, виконання різних вправ за зразком. Така робота дозволяє засвоїти матеріал, але не розвиває творчої активності;
- конструктивно-варіативна — передбачає необхідність відтворити не тільки окремі функціональні характеристики знань, але й структуру знань, використання відомих знань для вирішення задач;
- евристична — пов'язана з вирішенням окремих питань, задач. Студент повинен самостійно обрати засоби й методи вирішення навчально-дослідницьких задач. Евристична робота потребує виконання таких логічних операцій, як аналіз, синтез, порівняння й зіставлення фактів виділення в них головних та другорядних ознак;
- творчо-дослідницька — передбачає вміння бачити проблемудослідження,

самостійно її формулювати, розробляти план вирішення й вирішувати її. При виконанні такої роботи діяльність студента звільняється від готового зразка, набуває пошукового характеру. До творчо-дослідницьких робіт відносяться завдання, пов'язані із проектуванням, визначенням плану пошуку, рішення шляхом висування гіпотез. [6, с. 135].

В наш час, під час пандемії ковід-19, коли впроваджуються в навчальний процес дистанційні форми навчання роль самостійної підготовки спеціалістів значно зростає. Викладач зобов'язаний підготувати для самостійної підготовки відповідний матеріал.

Останнім часом у практику медичної освіти широко впроваджується електронна система управління навчанням MOODLE (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) [7], за допомогою якої в мережі Інтернет можна створити такі умови, за яких удосконалюється та оптимізується процес підготовки студентів до навчальних занять, здійснюється більш комфортне, доступне, контрольоване та ефективне засвоєння навчального матеріалу й одночасно поліпшується якість підготовки фахівців [2; 3; 4; 6].

Основна частина. Співпраця викладача зі студентами відбувається за допомогою двох типів модулів: «Види діяльності» та «Ресурси». Перша група модулів — види діяльності — передбачає можливість створення завдань для оцінювання студентів. Ці об'єкти надають можливості для спілкування зі студентами (наприклад, об'єкти «Форум», «Чат», «Зворотній зв'язок»), їхнього тестування (модуль «Тести»), виконання завдань, що передбачають завантаження файлів з результатами роботи (наприклад, модулі «завдання» чи «семінар»), розміщення елементів для спільної роботи (модуль «Вікі») та ін.

Ресурс у системі MOODLE — це група об'єктів, які дозволяють додати до курсу будь-який вміст. Наприклад, це можуть бути веб-сторінки, текстові сторінки, написи, посилання на файли (модуль «Файл»), веб-сторінки (модуль «URL-веб посилання»), каталог із файлами (модуль «Тека»), текстові сторінки у форматі книги (модуль «Книга»).

Для підготовки студентів до занять нами використовувалися електронні

навчально-методичні комплекси й презентації, оздоблені мультимедійними продуктами для нормативних дисциплін «Медсестринство в хірургії», «Клінічне медсестринство в хірургії» (спеціальність «Медсестринство»).

У поданих комплексах наочно та доступно представлено ґрунтовний матеріал з основ вищезначених дисциплін. Навчально-методичні комплекси мають простий, зрозумілий інтерфейс і зручну схему функціонування, дозволяють отримати високопрофесійний довідковий посібник, придатний як для індивідуального, так і колективного користування в бібліотеках, методичних центрах, спеціалізованих аудиторіях, удома тощо (рис. 1).

Медсестринський догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини

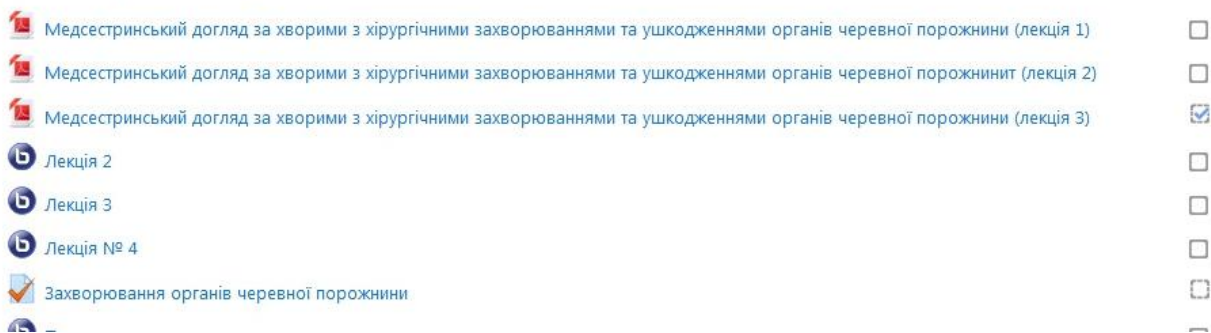

Рис. 1. Фрагмент електронного науково-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Медсестринство в хірургії»

Нами було виокремлено такі розділи, як «Загальна хірургія» і «Спеціальна хірургія»: етіологія, клініка, діагностика, лікування, методи і засоби сестринських втручань. Усі означені частини представлені ретельно підібраним ілюстративним матеріалом, що містить значний обсяг інформації. Це відрізняє навчально-методичні комплекси на платформі MOODLE від відповідних глав сучасних підручників, де в якості носія інформації обрано папір, є обмеження щодо об'єму й обсягу ілюстративного матеріалу, а також немає можливості використовувати мультимедійні продукти. Побудова навчально-методичних комплексів, презентацій, відеоматеріалів дозволяє детально зупинитися на будь-якому розділі теми, при цьому керування є надзвичайно простим і зручним.

Під час дистанційного навчання для удосконалення ефективності навчального процесу ми розробили для студентів професійні алгоритми, чітко

оформлені, багато ілюстровані, коли студент, навіть без участі викладача може зрозуміти і самостійно практично відтворити розроблений викладачем матеріал.

До алгоритмів додатково розробили типові помилки при виконанні певної групи навичок і на що необхідно звернути увагу, щоб їх уникнути (так звані критерії відпрацювання практичних навичок і оцінювання їх виконання). Наприклад, в критеріях звертаємо увагу на важливість дотримання принципів асептики і антисептики (на кожному етапі виконання дії); дотримання власної безпеки і безпеки довкілля (на кожному етапі); важливість спілкування з пацієнтом (на кожному етапі); необхідність відпрацювання навички до автоматизму тощо.

Відповідно до алгоритму ми підібрали і виготовили тематичні відеоролики виконання практичних дій оскільки такий важливий елемент практичної підготовки як демонстрація виконання дії на студентів (пацієнтів), з наступним повторенням цієї маніпуляції один на одному (роби як я), приходиться замінити якісними відеороликами взятими з інтернету, або краще — виготовлених самими з необхідним супроводом (рис. 2) . Студенти під час самостійного відпрацювання мають змогу будь-яку кількість разів передивлятися відповідний матеріал, робити стоп- кадри, повторювати або уточняти дії, рухи. І хоча такий метод навчання не можна назвати ідеальним (наприклад, викладач не може оперативнo вказати на помилки, показати вірний рух), при дистанційній підготовці щось краще запропонувати важко.

Рис. 2. Фрагмент електронного науково-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Медсестринство в хірургії» (посилання на навчальні

відео).

Видання містять тестову програму й ситуаційні завдання, що дозволяють студентам самостійно контролювати процес оволодіння матеріалом. Тести й завдання досить складні, але побудовані чітко, логічно й послідовно.

Завершальним етапом для спеціальності «Медсестринство» було підключення бази тестів на хірургічну тематику для самопідготовки до ліцензійного іспиту «Крок Б».

Висновок. Дистанційне навчання в медицині не передбачається, оскільки ніякий тренажер, алгоритм тощо не замінить параметрів людського тіла, коли студенти або на пацієнтах, або один на одному відпрацьовують майбутні фахові дії з урахуванням усіх аспектів будови і функціонування організму. Однак при необхідності дистанційної підготовки, потрібно знаходити такі підходи, форми і методи навчання, які б приносили максимум користі професійному становленню майбутніх медиків. Тому використання системи MOODLE дасть можливість отримати доступ до логічно структурованого та вкомплектованого навчального матеріалу, оздобленого мультимедійними продуктами, адаптованого до їхніх потреб, що оптимізує умови для самостійного опанування змістом дисципліни.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Адамова І.З., Кучерява Д.В. Дистанційна освіта: стан та проблеми. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.* 2013. № 1. С. 361 – 364

2. Бойчук Т. М., Ходоровська А.А, Малик Ю.Ю., Петришен О.І. Використання інформаційних інтернет-технологій на базі системи MOODLE при викладанні дисципліни «Гістологія, цитологія, ембріологія». *Світ медицини та біології.* 2012. №3. С. 164 – 166.

3. Бойчук Т. М., Геруш І.В., Ходоровський В.М. Досвід упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі Буковинського державного медичного університету. *Медична освіта.* 2012. №

2. С. 64 – 67.

4. Машейко І. В., Пелешенко Г.Б., Машейко А.М. Роль інформаційних технологій у викладанні дисциплін студентам вищих медичних навчальних закладів. *Медична освіта*. 2017. № 1. С. 23 – 26.

5. Питкасисый П. И. Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении. Москва : Педагогика, 1980. 240 с.

6. Подплетня О. А., Потапова Т.М., Слесарчук В.Ю. Інноваційні технології в професійній освіті: сучасні тенденції та практика впровадження. *Медична освіта*. 2018. № 4. С. 77 – 80.

7. Триус Ю.В., Герасименко І.В., Франчук В.М. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE : методичний посібник / за ред. Ю. В. Триуса. Черкаси, 2012. 220 с.